

**Regeringens proposition till Riksdagen om godkännande av den konvention om sjömäns arbetstid och bemanningen på fartyg och det protokoll till konventionen om miniminormer i handelsfartyg som antagits vid den åttiofjärde Internationella arbetskonferensen samt till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i konventionen som hör till området för lagstiftningen**

**PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL**

Internationella arbetsorganisationens (ILO) allmänna konferens, Internationella arbetskonferensen, antog 1996 konvention nr 180 om sjömäns arbetstid och bemanningen på fartyg jämte den kompletterande rekommendationen nr 187 och det protokoll som hänför sig till 1976 års konvention nr 147 om miniminormer i handelsfartyg.

Konventionen om sjömäns arbetstid och bemanningen på fartyg innehåller bestämmelser om maximiarbetstiden och minimivilotiden för sjömän under en given tidsrymd. Vidare innehåller den bestämmelser om bemanningen på fartyg och om redarens och befälhavarens ansvar.

Finland ratificerade konvention nr 147 år 1978. Syftet med det protokoll som hänför sig till konventionen är att höja miniminormerna i handelsfartyg så, att varje medlemsstat som ratificerar protokollet skall förbinda sig att iaktta de två konventioner som nämns i del A i tilläggsbilagan till protokollet. Av konventionerna har konvention nr 133 om besättningens bostäder ombord på fartyg ratificerats av Finland 1974. Den andra är konvention nr 180, som föreslås bli godkänd och satt i kraft enligt denna proposition.

I denna proposition föreslås att riksdagen

skall godkänna konvention nr 180 och protokollet till konvention nr 147 samt ett förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i konventionen som hör till området för lagstiftningen. Bestämmelserna om minimivilotider och arbetstidsdokument i sjöarbets-tidslagen och lagen om arbetstiden på fartyg i inrikesfart ändrades den 1 mars 2001 så att de uppfyller kraven enligt konvention nr 180. När konventionen godkänns undanröjs också hindret för ratificering av det protokoll som hänför sig till konvention nr 147.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft vid samma tidpunkt som konventionen träder i kraft för Finlands del. Det föreslås att om ikraftträdandet skall bestämmas genom förordning av republikens president.

Konventionen nr 180 träder i kraft sex månader och protokollet till konventionen nr 147 tolv månader efter den dag då generaldirektören har registrerat ratifikationerna från fem medlemsstater, av vilka tre har en handelsflotta av en bruttodräktighet på minst en miljon. Därefter träder konventionen nr 180 i kraft för varje medlemsstat sex månader och protokollet till konventionen nr 147 tolv månader efter den dag då ratifikationen har registrerats.

## INNEHÅLLSFÖRTECKNING

|                                                                                                                                                      |           |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL .....</b>                                                                                                    | <b>1</b>  |
| <b>INNEHÅLLSFÖRTECKNING.....</b>                                                                                                                     | <b>2</b>  |
| <b>ALLMÄN MOTIVERING.....</b>                                                                                                                        | <b>3</b>  |
| 1. Beredningen av propositionen .....                                                                                                                | 3         |
| 2. Nuläge .....                                                                                                                                      | 3         |
| 2.1. ILO:s konvention nr 180 om sjömäns arbetstid och bemanningen på fartyg.....                                                                     | 3         |
| 2.2. 1996 års protokoll till ILO:s konvention nr 147 om miniminormer i handels-<br>fartyg.....                                                       | 4         |
| 3. Propositionens verkningar .....                                                                                                                   | 4         |
| 4. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll .....                                                                                | 4         |
| <b>DETALJMOTIVERING.....</b>                                                                                                                         | <b>5</b>  |
| 1. ILO:s konvention nr 180 om sjömäns arbetstid och bemanningen på fartyg.....                                                                       | 5         |
| 1.1. Innehållet i konventionen.....                                                                                                                  | 5         |
| 1.2. Konventionens förhållande till lagstiftningen i Finland.....                                                                                    | 6         |
| 1.2.1. Sjöarbetstidslagen.....                                                                                                                       | 6         |
| 1.2.2. Lag om arbetstiden på fartyg i inrikesfart .....                                                                                              | 8         |
| 1.3. Konventionens förhållande till gemenskapslagstiftningen .....                                                                                   | 10        |
| 2. 1996 års protokoll till ILO:s konvention nr 147 om miniminormer i handels-<br>fartyg.....                                                         | 10        |
| 2.1. Innehållet i protokollet.....                                                                                                                   | 10        |
| 2.2. Protokollets förhållande till lagstiftningen i Finland .....                                                                                    | 11        |
| 2.3. Protokollets förhållande till gemenskapslagstiftningen .....                                                                                    | 11        |
| 3. Ikraftträdande och uppsägning.....                                                                                                                | 11        |
| 4. Behovet av riksdagens samtycke och behandlingsordning .....                                                                                       | 12        |
| <b>LAGFÖRSLAG .....</b>                                                                                                                              | <b>14</b> |
| om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i<br>konventionen om sjömäns arbetstid och bemanningen på fartyg..... | 14        |
| <b>BILAGORNA.....</b>                                                                                                                                | <b>15</b> |

## ALLMÄN MOTIVERING

### 1. Beredningen av propositionen

ILO:s konvention nr 180 om sjömäns arbetstid och bemanningen på fartyg och det protokoll som hänför sig till ILO:s konvention nr 147 om miniminormer i handelsfartyg bereddes preliminärt 1994 vid ett för sjöfartsbranschen ordnat möte på trepartsbasis. De slutliga handlingarna antogs vid den åttiofjärde Internationella arbetskonferensen 1996.

I enlighet med artikel 19 i Internationella arbetsorganisationens (ILO) stadga förde regeringen konvention nr 180 jämte rekommendation nr 187 och protokollet till konvention nr 147 till riksdagen för behandling på hösten 1998 (RP 154/1998 rd). Utlåtande för beredningen av regeringspropositionen gavs av trafikministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, Kommunala arbetsmarknadsverket, Statens arbetsmarknadsverk, Sjöfartsverket och delegationen för sjömansärenden.

Trots att godkännande av handlingarna förespråkades i utlåtandena, konstaterades att för att konventionen skall kunna godkännas förutsätts ändringar i sjöarbetstidslagen (296/1976) och lagen om arbetstiden på fartyg i inrikesfart (248/1982). Eftersom ratificering av protokollet i sin tur förutsatte att konventionen godkänns, konstaterade regeringen i sin proposition att det inte förelåg förutsättningar för att ratificera handlingarna. Rekommendation nr 187, som kompletterar konvention nr 180, bringades till riksdagens kännedom för att beaktas i det framtida lagstiftningsarbetet. Ärendet behandlades också av Finlands ILO-delegation, som ansåg det viktigt att konvention nr 180 och protokollet till konvention nr 147 ratificeras.

Denna proposition har beretts som tjänsteuppdrag vid arbetsministeriet och godkänts av delegationen för sjömansärenden som finns vid arbetsministeriet samt Finlands ILO-delegation. Propositionen baserar sig på regeringens proposition (RP 6/2001 rd) med förslag till lagar om ändring av sjöarbetstidslagen och lagen om arbetstiden på fartyg i

inrikesfart samt till lagar som har samband med dem.

### 2. Nuläge

#### 2.1. ILO:s konvention nr 180 om sjömäns arbetstid och bemanningen på fartyg

Konvention nr 180 innehåller bestämmelser om sjömäns arbetstider och vilotider, bemanningen på fartyg, redares och befälhavares ansvar samt om tillämpning av konventionen. Enligt konventionen får medlemsstaterna enligt eget val fastställa antingen en maximiarbetstid, som inte får överskridas inom en given tidsrymd, eller en minimivilotid, som skall tillhandahållas under en given tidsrymd som anges i konventionen. Utgångspunkten är dessutom att den normala arbetstidsnormen för sjömän skall grundas på en åtta timmars arbetsdag med en vilodag i veckan utöver vila på allmänna helgdagar.

I Finland tillämpas i fråga om sjömän antingen sjöarbetstidslagen eller lagen om arbetstiden på fartyg i inrikesfart. Bestämmelserna om minimivilotider i lagarna ändrades genom en lag om ändring av sjöarbetstidslagen (151/2001) och en lag om ändring av lagen om arbetstiden på fartyg i inrikesfart (152/2001) så, att bestämmelserna om sjömäns arbetstid nu motsvarar ILO:s konvention nr 180 och rådets direktiv 1999/63/EG om det avtal om arbetstidens organisation för sjömän som ingåtts av European Community Shipowners' Association (ESCA) och Federation of Transport Workers' Unions in the European Union (FST), nedan sjömännens arbetstidsdirektiv. Genom ändringarna utökades också sjöfartens arbetsgivar- och arbetstagarorganisationers möjligheter att genom kollektivavtal komma överens om något annat än vad som föreskrivs i de bestämmelser i lagen som är av tvingande natur. Dessutom ändrades lagarnas bestämmelser om arbetstidsdokument så, att bestämmelserna om arbetsskiftsförteckningar och arbets-

scheman förenhetligades så att de motsvarar ovan nämnda internationella handlingar och motsvarande bestämmelser i arbetstidslagen.

## **2.2. 1996 års protokoll till ILO:s konvention nr 147 om miniminormer i handelsfartyg**

Konvention nr 147 syftar till att effektivera den internationella kontrollen av indisponerade fartyg, höja säkerheten till sjöss och förbättra levnads- och arbetsförhållandena för sjömän. Det protokoll som hänför sig till konventionen syftar till att höja miniminormerna i handelsfartyg så, att varje medlemsstat som ratificerar protokollet samtidigt skall godkänna två av de konventioner som anges i del A i tilläggsbilagan till protokollet. Dessutom kan medlemsstaten, om den så önskar, godkänna en eller flera av de konventioner som anges i del B i tilläggsbilagan till protokollet.

De konventioner som nämns i del A i tilläggsbilagan till protokollet är konvention nr 133 om besättningens bostäder ombord på fartyg och konvention nr 180 om sjömäns arbetstid och bemanningen på fartyg.

De konventioner som nämns i del B i tilläggsbilagan är konvention nr 108 angående nationella identitetshandlingar för sjömän, konvention nr 135 om arbetstagarrepresentanters skydd inom företaget och åtgärder för att underlätta deras verksamhet, konvention nr 164 om hälsoskydd och sjukvård för sjömän samt konvention nr 166 om sjömäns hemresa.

Miniminormerna för finländska handelsfartyg motsvarar kraven i konvention nr 147, och godkännandet av det protokoll som hänför sig till konventionen förutsätter inte några

ändringar i lagstiftningen. Eftersom konvention nr 133 redan har ratificerats förutsätter godkännandet av protokollet bara att konvention nr 180 ratificeras.

## **3. Propositionens verkningar**

Eftersom lagstiftningen i Finland uppfyller kraven i konvention nr 180 och i protokollet till konvention nr 147 har propositionen inte några betydande ekonomiska verkningar eller några betydande verkningar i fråga om organisation.

## **4. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll**

Konvention nr 180 och protokollet till konvention nr 147 hör samman med sjömännens arbetstidsdirektiv, som medlemsstaterna förutsätts genomföra senast den 30 juni 2002. Direktivet kompletteras av Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/95/EG om tillsyn av efterlevnaden av bestämmelser om arbetstidens längd för sjömän ombord på fartyg som anlöper gemenskapens hamnar. Direktivets mål uppnås genom att medlemsstaterna kontrollerar arbetstidsarrangemangen på fartyg registrerade för sådana länders flagg som inte hör till gemenskapen och som anlöper gemenskapens hamnar. Syftet är att säkerställa att arrangemangen är förenliga med sjömännens arbetstidsdirektiv. För att arbetstidsarrangemangen på fartyg utanför gemenskapen skall kunna kontrolleras förutsätts dock att medlemsländerna har ratificerat både konvention nr 180 och protokollet till konvention nr 147.

## DETALJMOTIVERING

**1. ILO:s konvention nr 180 om sjö-  
mäns arbetstid och bemanningen på  
fartyg****1.1. Innehållet i konventionen**

Konventionen tillämpas på fartyg som används i handelssjöfart till havs och som är registrerade i en medlemsstat för vilken konventionen gäller. Om det är oklart om ett fartyg skall anses vara ett handelsfartyg enligt konventionen, skall frågan avgöras av den behöriga myndigheten efter samråd med representativa redar- och sjöfolksorganisationer. Konventionen innehåller definitioner av begreppen behörig myndighet, arbetstid, vilotid, sjöman och redare. Med arbetstid avses den tid under vilken en sjöman åläggs att arbeta för fartyget och med vilotid annan tid än arbetstid. Vilotiden innefattar dock inte kortare raster.

Enligt artikel 3 skall medlemsstaterna, inom de gränser som anges i artikel 5, fastställa antingen en maximiarbetstid eller en minimivilotid för sjömän.

I artikel 4 förutsätts att den normala arbetstiden för sjömän är åtta timmar i dygnet. Dessutom skall sjömän ges en vilodag i veckan utöver de allmänna helgdagarna. Genom kollektivavtal kan dock fastställas arbetstidsarrangemang som avviker från standarden, förutsatt att arrangemanget inte är oförmånligare än vad som fastställts i konventionen.

Enligt artikel 5 får maximiarbetstiden inte överstiga 14 timmar under någon 24-timmarsperiod eller 72 timmar under någon sjudagarsperiod. Om medlemsstaten väljer att reglera minimivilotiden, får minimivilotiden för en sjöman inte understiga tio timmar under någon 24-timmarsperiod eller sammanlagt 77 timmar under någon sjudagarsperiod (stycke 1). Vilotiden får uppdelas i högst två perioder, varav den ena skall vara minst sex timmar. Avståndet mellan två på varandra följande viloperioder får inte överstiga 14 timmar (stycke 2). Genom kollektivavtal får dock medges undantag, förutsatt att sjömannen gottgörs för den ledighet som anges i ovan nämnda norm, t.ex. i form av en längre

ledighet (stycke 6).

Mönstringsövningar, brandövningar och livbåtsövningar samt andra i nationella eller internationella instrument föreskrivna övningar skall genomföras så att de förorsakar minsta möjliga störning av viloperioder (stycke 3). En sjöman som står till förfogande och vars vilotid avbryts av en kallelse till arbete skall som kompensation ges en likvärdig viloperiod (stycke 4). I avsaknad av kollektivavtal eller skiljedom eller om bestämmelserna i ett kollektivavtal eller en skiljedom är otillräckliga i fråga om säkerställande av vilotider, skall den behöriga myndigheten fastställa sådana bestämmelser som säkerställer att sjömännen får tillräcklig vila (stycke 5).

Enligt konventionen skall på fartyg på en lättillgänglig och synlig plats anslås en tablå för arbetstidsarrangemangen ombord, vilken utvisar tjänstgöringsschema till sjöss och i hamn samt den maximiarbetstid eller minimivilotid som föreskrivs i lagstiftningen eller i kollektivavtal som gäller flaggstaten (stycke 7). Tablåen skall upprättas enligt ett standardformulär och på det arbetsspråk som används ombord på fartyget eller på arbetsspråket och på engelska (stycke 8).

Enligt artikel 6 får sjömän under 18 år inte arbeta nattetid. Med natt avses en tid av minst nio på varandra följande timmar som omfattar tiden från midnatt till klockan fem på morgonen. Förbudet gäller dock inte utbildning av unga sjömän mellan 16 och 18 år i enlighet med fastställda program och tidscheman.

Enligt artikel 7 gäller inte bestämmelserna om maximiarbetstid och minimivilotid i fråga om arbete som behövs för fartygets, de ombordvarandes eller lastens omedelbara säkerhet eller för att lämna hjälp åt andra fartyg eller personer i sjönöd (stycke 1). Fartygets befälhavare har rätt att fordra att dylikt arbete utförs så länge det är nödvändigt (stycke 2). Efter detta skall sjömän som utfört nämnda arbete få en tillräcklig viloperiod som kompensation (stycke 3).

Artiklarna 8 och 9 gäller förande och fastställande av arbetstidsjournaler. Enligt artikel 8 skall arbetstidsjournaler föras över sjömän-

nens dagliga arbetstid och vilotid. En sjöman skall få ett exemplar av de journaler som gäller honom eller henne (stycke 1). Den behöriga myndigheten skall fastställa formulär till journaler för sjömännens arbetstid eller deras vilotid med beaktande av ILO:s eventuella riktlinjer eller använda ett standard-formulär som organisationen har upprättat. Formuläret skall vara avfattat på det arbetspråk som används ombord på fartyget eller på arbetsspråket och på engelska (stycke 2). I artikeln föreskrivs också att nationell lagstiftning och relevanta kollektivavtal skall finnas till påseende ombord på fartyget (stycke 3).

Enligt artikel 9 skall myndigheten granska och styrka journalernas riktighet.

Artikel 10 förpliktar myndigheterna att vidta åtgärder vid överträdelse av bestämmelserna om arbetstiden eller vilotiden. Vid behov skall en översyn av fartygets bemanning göras för att förhindra eventuella nya överträdelser.

Enligt artikel 11 skall varje fartyg ha tillräcklig bemanning i överensstämmelse med det dokument om minsta betryggande bemanning eller motsvarande som den behöriga myndigheten har utfärdat (stycke 1). Vid fastställande eller översyn av bemanningsnivåerna skall myndigheterna beakta de instrument av Internationella sjöfartsorganisationen som nämns i konventionens ingress samt behovet att undvika eller så långt som möjligt minimera överskridande av arbetstid för att trygga tillräcklig vila och begränsa utmattning (stycke 2).

Enligt artikel 12 får ingen person under 16 år arbeta ombord på fartyg.

Artikel 13 förpliktar redaren att se till att befälhavaren har nödvändiga resurser för att uppfylla förpliktelserna i konventionen, bl.a. angående lämplig bemanning på fartyget. Befälhavaren skall vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de krav på sjömäns arbetstid och vilotid som följer av konventionen uppfylls.

Enligt artikel 14 skall medlemsstaten vara ansvarig för tillämpningen av konventionens föreskrifter genom lagar och bestämmelser, om inte verkan ges åt föreskrifterna genom kollektivavtal, skiljedomsutslag eller domstolsbeslut.

Enligt artikel 15 skall medlemsstaten vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkra att konventionens bestämmelser genomförs (punkt a). Medlemsstaten skall vidmakthålla lämplig tillsynstjänst för att övervaka tillämpningen av de åtgärder som vidtagits för att ge kraft åt konventionen och förse tillsynstjänsten med nödvändiga resurser för detta ändamål (punkt b). Efter samråd med redar- och sjöfolksorganisationerna skall medlemsstaten dessutom fastställa förfaranden för att utreda klagomål i frågor som täcks av konventionen (punkt c).

Artiklarna 17—24 innehåller gängse slutbestämmelser som hör till ILO:s konventioner.

## **1.2. Konventionens förhållande till lagstiftningen i Finland**

### **1.2.1. Sjöarbetstidslagen**

I sjöarbetstidslagen regleras arbetstidsfrågor för sjömän som tjänstgör på fartyg i utrikesfart. Lagen tillämpas på arbete som utförs i anställningsförhållande och på arbete som utförs i tjänsteförhållande.

Till följd av internationella förpliktelser ändrades bestämmelserna om minimivilotider i sjöarbetstidslagen den 1. mars 2001. Samtidigt utökades också avtalsrätten för sjöfartens riksomfattande arbetsmarknadsorganisationer.

Bestämmelser om minimiarbetstider finns i 9 a §. I 1 mom. sägs att under varje period av 24 timmar skall en arbetstagare ges en vilotid på minst tio timmar (dygnsvila) och under varje period av sju dagar en vilotid på sammanlagt minst 77 timmar. Minimivilotiden är inte bunden till ett dygn utan till en period av 24 timmar.

I 2 mom. sägs att vilotiden per dygn kan delas upp i högst två perioder, av vilka den ena skall vara oavbrutet i minst sex timmar. Vilotiden kan under högst två på varandra följande perioder av 24 timmar förkortas till sex timmar åt gången, om arbetstagaren under varje period av sju dagar ges en vilotid på minst 77 timmar. Om arbetsarrangemangen så kräver kan arbetstagarens dygnsvila på tio timmar således förkortas till sex timmar, dock högst under två på varandra följande

perioder av 24 timmar. Då gäller det dock att se till att arbetstagaren ges ersättande vilotider så, att han eller hon under varje tidsperiod av sju dagar får en vilotid på minst 77 timmar.

I 3 mom. bestäms om minimivilotiden för vakthållande personal. Vakthållande personal definieras enligt 1978 års internationella konvention angående normer för sjöfolks utbildning, certifiering och vakthållning (FördrS 22/1984), nedan STCW-konventionen, förordningen om fartygsbemanning, besättningens behörighet och vakthållning (1256/1997) och trafikministeriets beslut (1257/1997) om tillämpning av nämnda förordning.

På fartygen ordnas vakthållningen i allmänhet som verksamhet dygnet runt, i första hand i form av vakt på kommandobrygga, däck och maskinavdelning samt som radiovakthållning. Den vakthållande personalen arbetar i allmänhet i skift enligt ett arbetstidsschema som uppgjorts på förhand. I 3 mom. sägs att under varje period av 24 timmar skall vakthållande personal ges en vilotid på minst tio timmar. Tidpunkten för vila är inte knuten till dygnsdefinitionen och inte heller till tidpunkten för när arbetsskiftet eller vakten börjar. Vilotiden kan delas upp i högst två perioder, av vilka den ena skall vara oavbrutet i minst sex timmar. Delningen gör det möjligt att tillämpa t.ex. ett sådant treskiftssystem att de anställda som håller vakt arbetar två skift på fyra timmar vardera. Då blir det tid för åtta timmar vila mellan arbetsskiftet.

Den vakthållande personalens minimivilotid kan under högst två på varandra följande perioder av 24 timmar förkortas till sex timmar åt gången, om arbetstagaren under varje sjudygnperiod ges en vilotid på minst 70 timmar. För den vakthållande personalen kan vilotiden tillfälligt förkortas till sex timmar åt gången, dvs. högst under två på varandra följande perioder om 24 timmar. Därefter skall arbetstagaren ges en vilotid på minst tio timmar. Ersättande vilotider med anledning av förkortad minimivilotid skall ges så att arbetstagaren under varje sjudygnperiod får en minimivilotid på 70 timmar enligt lagrummet, vilket förutsätts i STCW-konventionen. Tidpunkten för när ersättande vilotider ges

skall framgå av arbetsskiftsförteckningen eller vaktscemat.

Bestämmelserna i 1 och 2 mom. tillämpas på andra än sjömän som går vakt och 3 mom. tillämpas på vakthållande personal. Om en arbetstagares arbetsuppgifter varierar så att han eller hon ibland omfattas av bestämmelserna om minimivila enligt 1 och 2 mom. och ibland enligt 3 mom., skall det när vakterna ordnas säkerställas att också den som kommer på sitt första vaktpass har fått vila tillräckligt. Enligt 51 § förordningen om fartygsbemanning, besättningens behörighet och vakthållning skall vakthållningen arrangeras på ett sådant sätt att den vakthållande personalens prestationsförmåga inte försvagas av trötthet.

I syfte att garantera arbetstagarnas arbetsskick föreskrivs i 9 a § 4 mom. att om en arbetstagares vilotid störs av en kallelse till arbete, skall han eller hon ges tillräckligt med ersättande vilotid. I 5 mom. sägs att raster som är kortare än 30 minuter inte räknas in i den vilotid som avses i paragrafen.

Med stöd av vad som anförts ovan kan det konstateras att bestämmelserna i sjöarbetstidslagen motsvarar konventionens bestämmelser om längden på och periodiseringen av minimivilotiderna.

Med anledning av artikel 6 i konventionen, enligt vilken arbetstagare som är under 18 år inte får utföra nattarbete, togs en specialbestämmelse om unga arbetstagare in i sjöarbetstidslagen.

Enligt 9 b § skall arbetstagare under 18 år ges en minst nio timmar lång oavbruten vilotid per dygn. Unga arbetstagare får inte hållas i arbete mellan klockan 24 och klockan 05, om det inte är fråga om ett övningsprogram som hänför sig till den ungas utbildning. Bestämmelsen uppfyller det krav på förbud mot nattarbete för personer under 18 år och det krav på oavbruten vilotid som uppställs i artikel 6 i konventionen.

Enligt 19 a § sjöarbetstidslagen skall för varje arbetsplats uppgöras en arbetsskiftsförteckning och ett vaktschema. Av dem skall framgå när arbetstiden börjar och slutar samt tidpunkterna för vilotider. Vaktscemat innehåller uppgifter om när vakten börjar och slutar samt personens namn och uppgift på fartyget. Förteckningen och schemat skall av-

fattas på fartygets arbetsspråk samt på engelska. De skall göras upp för en arbetsperiod eller minst två veckor åt gången och finnas framlagda på en synlig plats på fartyget.

Enligt 21 § skall arbetsgivaren hålla sjöarbetstidslagen och med stöd av den utfärdade verkställighetsbestämmelser samt vederbörande myndighets beslut om undantag som beviljats från dem framlagda på lämpligt ställe på fartyget. Arbetsgivaren skall också hålla framlagda de kollektivavtalsbestämmelser genom vilka avvikelser gjorts från lagens bestämmelser om definitioner, ordinarie arbetstid, placering av arbetstiden, tillämpningsområde för begränsningar i fråga om arbete på helgdagar och lördagar, skiftesarbetares och ekonomiarietares skyldighet att arbeta på helgdagar och lördagar, hållande i övertidsarbete, utjämningschema för arbetstiden samt om arbetsskiftsförteckning och vakt-schema.

Ovan nämnda bestämmelser i sjöarbetstidslagen uppfyller bestämmelserna i artikel 5 stycke 7 i konventionen, vilka gäller framläggande av tidsscheman för arbete till sjöss och i hamn, den maximiarbetstid eller minimivilotid som föreskrivs i lagar, bestämmelser eller kollektivavtal som gäller flaggstaten, samt bestämmelsen i artikel 8 stycke 3, som gäller framläggning av nationell lagstiftning och kollektivavtal.

I enlighet med 20 § sjöarbetstidslagen skall arbetsgivaren bokföra antalet arbetstimmar och de ersättningar som betalts för dem särskilt för varje arbetstagare. I bokföringen skall antecknas alla arbetstimmar samt separat antalet arbetstimmar i övertids-, nöd- och söndagsarbete och de förhöjda andelar som betalts för dem. Vid ersättning för övertidsarbete räknas då en påbörjad halvtimme som en full halvtimme. Arbetsgivaren skall förvara arbetstidsbokföringen åtminstone till utgången av den tid som i 15 § föreskrivs för väckande av talan. Arbetstidsbokföringen skall på begäran uppvisas för den som förrättar arbetarskyddsinspektion samt för arbetstagarnas förtroendeman eller, om en sådan inte har valts, för arbetarskyddsfullmäktigen. En arbetstagare eller en av honom eller henne befullmäktigad har rätt att få en skriftlig utredning om anteckningar som gäller arbetstagaren i arbetsskiftsförteckningarna, vakt-

schemana och arbetstidsbokföringen. Bestämmelsen motsvarar vad som i artikel 8 föreskrivs om förande av journaler över arbetstiden.

Bestämmelserna i sjöarbetstidslagen har utfärdats till skydd för arbetstagarna. Avvikelser från bestämmelserna kan inte göras genom arbetsavtal mellan arbetstagaren och arbetsgivaren. I 20 a § sägs att ett avtal som inskränker de förmåner som enligt sjöarbetstidslagen tillkommer arbetstagare är ogiltigt, om inte något annat följer av lagen.

I 20 b § bestäms om undantag från lagens bestämmelser genom riksomfattande kollektivavtal. Enligt 1 mom. kan arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer vars verksamhetsområde omfattar hela landet ingå kollektivavtal som innebär avvikelser från lagens bestämmelser om definitioner, ordinarie arbetstid, placering av arbetstiden, tillämpningsområde för begränsningar i fråga om arbete på helgdagar och lördagar, skiftesarbetares och ekonomiarietares skyldighet att arbeta på helgdagar och lördagar, hållande i övertidsarbete, utjämningschema för arbetstiden samt om arbetsskiftsförteckning och vakt-schema. Genom kollektivavtal får dock inte göras avvikelser från bestämmelserna om minimivilotider eller nattarbete för unga arbetstagare. Bestämmelsen stämmer överens med artikel 5 stycke 6 i konventionen, vilket möjliggör avvikelser från konventionsbestämmelserna genom kollektivavtal, förutsatt att arbetstagaren trots allt beviljas fritid enligt konventionen, t.ex. som en längre ledighet.

### **1.2.2. Lag om arbetstiden på fartyg i inrikesfart**

Lagen om arbetstiden på fartyg i inrikesfart tillämpas på arbete som på grund av anställnings- eller tjänsteförhållande utförs ombord på fartyg i inrikesfart. I analogi med sjöarbetstidslagen ändrades bestämmelserna om minimivilotider den 1 mars 2001 så, att de motsvarar sjömannens arbetstidsdirektiv och ILO:s konvention nr 180. Utöver bestämmelser om arbetstider och vilotider innehåller lagen bestämmelser om reglering och förläggning av arbetstiden, beredskapstider och arbetstid, övertidsarbete och ersättning för

övertidsarbete, arbete på helgdag samt arbetstidsdokument.

I 12 § bestäms om arbetstagarnas vilotid per dygn. Paragrafen motsvarar 9 a § sjöarbetstidslagen. Under varje period av 24 timmar skall en arbetstagare ges en vilotid på minst tio timmar (dygnsvila) och under varje period av sju dagar en vilotid på sammanlagt minst 77 timmar. På motsvarande sätt kan vilotiden per dygn delas in i högst två perioder, av vilka den ena skall vara oavbrutet i minst sex timmar. Vilotiden kan under högst två på varandra följande perioder av 24 timmar förkortas till sex timmar åt gången, om arbetstagaren under varje period av sju dagar ges en vilotid på minst 77 timmar.

Under varje period av 24 timmar skall vakthållande personal ges en vilotid på minst tio timmar. Vilotiden kan förkortas enligt ovan, om arbetstagaren under varje period av sju dagar ges en vilotid på minst 70 timmar. I 4 mom. föreskrivs dessutom att en arbetstagare skall ges tillräckligt med ersättande vilotid, om hans eller hennes vilotid störs av en kallelse till arbete. I 5 mom. föreskrivs i likhet med sjöarbetstidslagen att raster som är kortare än 30 minuter inte räknas in i vilotiden.

Bestämmelserna stämmer överens med bestämmelserna om minimivilotider i konventionen.

I 12 b § finns en specialbestämmelse om unga arbetstagare. I analogi med 9 b § sjöarbetstidslagen föreskrivs att arbetstagare under 18 år skall ges en minst nio timmar lång oavbruten vilotid per dygn. Dessutom sägs att unga arbetstagare inte får hållas i arbete mellan klockan 24 och klockan 05, om det inte är fråga om ett övningsprogram som hänför sig till den ungas utbildning. Bestämmelsen uppfyller konventionens krav på förbud mot nattarbete för personer under 18 år och på oavbruten vilotid.

I 19 § bestäms om skyldigheten att göra upp arbetsskiftsförteckningar och vaktsscheman. För varje arbetsplats skall på fartygets arbetspråk uppgöras arbetsskiftsförteckningar och vaktsscheman, av vilka framgår när arbetstagarnas ordinarie arbetstid börjar och slutar samt tidpunkterna för vilotiderna per dygn och per vecka. Av vaktsschemat för den vakthållande personalen skall framgå

personens namn och uppgift på fartyget samt tidpunkterna när vakten börjar och slutar. Arbetsskiftsförteckningen och vaktsschemat skall göras upp för en arbetsperiod eller minst två veckor åt gången. Eventuella ändringar skall göras utan dröjsmål. Arbetsskiftsförteckningen och vaktsschemat skall finnas framlagda på en lämplig plats på fartyget.

Enligt 24 § skall arbetsgivaren hålla lagen om arbetstiden på fartyg i inrikestrafik och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den framlagda ombord på fartyget. Detsamma gäller arbets- och tjänstekollektivavtal genom vilka avvikelser gjorts från bestämmelserna om arbetstidens förläggning i 5 —7 §, beredskapstider och arbetstid, dagliga vilotider, vilotid per vecka, befälhavares fritidsperioder, ersättning för övertidsarbete per dygn och per vecka, fritid som övertidsersättning, arbete på helgdag, avlösningssystemet samt arbetsskiftsförteckningar och vaktsscheman.

De ovan nämnda bestämmelserna uppfyller bestämmelserna i artikel 5 stycke 7 i konvention nr 180, vilka gäller framläggning av tidsscheman för arbete till sjöss och i hamn, den maximiarbetstid eller minimivilotid som föreskrivs i lagar, bestämmelser eller kollektivavtal som gäller flaggstaten, samt bestämmelsen i artikel 8 stycke 3, som gäller framläggning av den nationella lagstiftningen och kollektivavtal.

I 19 a § bestäms om arbetstidsbokföring. Bestämmelsen motsvarar 19 a § sjöarbetstidslagen. Arbetsgivaren skall bokföra antalet arbetstimmar för varje arbetstagare. I bokföringen skall antecknas alla arbetstimmar samt separat antalet arbetstimmar i övertids-, nöd- och söndagsarbete och de förhöjda andelar som betalats för dem. Vid ersättning för övertidsarbete räknas då en påbörjad halvtimme som en full halvtimme. I enlighet med sjöarbetstidslagen föreskrivs att arbetsgivaren skall förvara arbetstidsbokföringen åtminstone till utgången av tiden för väckande av talan. Arbetstidsbokföringen skall på begäran uppvisas för den som förrättar arbetarskyddsinspektion samt för arbetstagarnas förtroendemän eller, om en sådan inte har valts, för arbetarskyddsfullmäktigen. En arbetstagare eller en av honom eller henne befullmäktigad

har rätt att få en skriftlig utredning om anteckningar som gäller arbetstagaren i arbetsskiftsförteckningarna, vaktschemana och arbetstidsbokföringen. Enligt 3 mom. skall arbetsskyddsmyndigheten på begäran tillställas en kopia av arbetstidsbokföringen och av arbetsskiftsförteckningen enligt 19 §. Bestämmelsen stämmer överens med artikel 8 i konventionen, där det bestäms om förande av journaler över arbetstiden.

I 22 § bestäms om bestämmelsernas tvingande natur. I 1 mom. sägs att ett avtal genom vilket förmåner som enligt lagen tillkommer arbetstagare minskas är ogiltigt. Enligt 2 mom. får genom arbets- eller tjänstekollektivavtal likväl överenskommas något annat än vad som bestäms om arbetstidens förläggning i 5—7 §, om beredskapstider och arbetstid, om dagliga vilotider, om vilotid per vecka, om befälhavares fritidsperioder, om ersättning för overtidsarbete per dygn och per vecka, om fritid som overtidsersättning, om arbete på helgdag, om avlösningssystemet samt om arbetsskiftsförteckningar och vaktscheman. Genom arbets- eller kollektivavtal kan dock inte överenskommas om avvikelser från gällande bestämmelser om arbetstagarens minimivilotider per dygn eller nattarbete för unga arbetstagare. Bestämmelsen står i samklang med artikel 5 stycke 6 i konventionen, vilket gör det möjligt att genom kollektivavtal avvika från vad som i konventionen föreskrivs om minimivilotider, förutsatt att arbetstagarens minimivilotid inte i sig minskar.

### **1.3. Konventionens förhållande till gemenskapslagstiftningen**

Sjömännens arbetstidsdirektiv baserar sig på ett avtal mellan European Community Shipowners' Association och Federation of Transport Workers' Unions in the European Union. Avtalet gäller alla sjögående fartyg som är registrerade i medlemsstaterna. I avtalet definieras begreppen arbetstid, vilotid, sjöman och redare. Definitionerna av arbets- och vilotid motsvarar definitionerna i ILO:s konvention. Enligt avtalet får medlemsstaterna bestämma om sjömännens arbetstider antingen via maximiarbetstider eller minimivilotider. Avtalet baserar sig på principen om

en åtta timmars arbetsdag och en dags ledighet i veckan. Avtalet blev bindande för medlemsländerna genom sjömännens arbetstidsdirektiv. Direktivet kompletteras av direktivet om tillsyn av efterlevnaden av bestämmelser om arbetstidens längd för sjömän ombord på fartyg som anlöper gemenskapens hamnar. Konventionens förhållanden till direktiven behandlas ovan i avsnitt 4 i den allmänna motiveringen.

## **2. 1996 års protokoll till ILO:s konvention nr 147 om miniminormer i handelsfartyg**

### **2.1. Innehållet i protokollet**

I ingressen till protokollet anges 1976 års ILO:s konvention nr 147 om miniminormer i handelsfartyg som huvudkonvention. Konventionen syftar till att öka den internationella kontrollen av indisponerade fartyg oavsett under vilket lands flagg de seglar. I ingressen hänvisas till bestämmelserna i artikel 4 stycke 1 i huvudkonventionen om åtgärder som en medlemsstat som ratificerat konventionen kan vidta om dess hamn anlöps av ett fartyg med bristfälliga säkerhets- och hälsoförhållanden.

Enligt artikel 1 i protokollet skall varje medlemsstat som ratificerar protokollet utsträcka förteckningen av konventioner som upptas i bilagan till huvudkonventionen till att omfatta de konventioner som anges i del A i tilläggsbilagan till protokollet och de konventioner i del B i tilläggsbilagan som medlemsstaten eventuellt antar. Om en konvention som nämns i del A i tilläggsbilagan inte trätt i kraft, skall dess upptagande i förteckningen börja gälla först när den träder i kraft.

Enligt artikel 2 i protokollet får en medlemsstat ratificera protokollet samtidigt som den ratificerar huvudkonventionen eller när som helst därefter genom att meddela sin formella ratificering av protokollet till Internationella arbetsbyråns generaldirektör för registrering.

Enligt artikel 3 skall medlemsstaterna i samband med ratificeringen av protokollet ange vilken eller vilka konventioner i del B i tilläggsbilagan de antar. Medlemsstaten får

också i en senare förklaring ange vilken eller vilka av konventionerna i del B i tilläggsbilagan den antar, om den inte från första början har antagit alla konventioner.

Artikel 4 förpliktar den behöriga myndigheten i en medlemsstat att för tillämpningen av artiklarna 1 och 3 i protokollet på förhand samråda med de representativa redar- och sjöfolksorganisationerna. Organisationerna skall utan dröjsmål tillhandahållas upplysningar om ratifikationer, förklaringar och uppsägningar från Internationella arbetsbyråns generaldirektör.

I artikel 5 konstateras att 1987 års konvention om sjömäns hemresa ersätter 1926 års konvention om hemsändning av sjömän, förutsatt att medlemsstaten har antagit den förstnämnda konventionen.

Artiklarna 6—12 innehåller gängse slutbestämmelser som hör till ILO:s konventioner.

## **2.2. Protokollets förhållande till lagstiftningen i Finland**

För godkännandet av protokollet förutsätts att de två konventioner som nämns i del A i tilläggsbilagan ratificeras. ILO:s konvention nr 133 (1970) om besättningens bostäder ombord på fartyg har ratificerats av Finland 1974. ILO:s konvention nr 180 om sjömäns arbetstid och bemanningen på fartyg presenteras ovan i avsnitten 1.1. och 1.2. i detaljmotiveringen.

I del B i tilläggsbilagan nämns de konventioner som medlemsstaten kan anta om den så önskar. Konventionerna är ILO:s konvention nr 108 angående nationella identitetshandlingar för sjömän, ILO:s konvention nr 135 om arbetstagarrepresentanters skydd inom företaget och åtgärder för att underlätta deras verksamhet, ILO:s konvention nr 164 om hälsoskydd för sjömän och ILO:s konvention nr 166 om sjömäns hemresa. Finland har ratificerat samtliga konventioner utom konvention nr 166.

I ingressen till protokollet hänvisas till artikel 4 i huvudkonvention nr 147, enligt vilken en medlemsstat får vidta åtgärder om förhållandena i fråga om hälsa och säkerhet ombord på ett fartyg som anlöper dess hamn avviker från den nivå som förutsätts i konventionen.

I Finland skall arbetarskyddsmyndigheterna kontrollera arbets- och levnadsförhållandena ombord på fartyg. Enligt rådets direktiv 1995/21/EG om tillämpning av internationella normer för säkerhet på fartyg, förhindrande av förorening samt boende- och arbetsförhållanden ombord på fartyg som anlöper gemenskapens hamnar och framförs i medlemsstaternas territorialvatten (hamnstatskontroll) skall förhållandena kontrolleras rutinemässigt i samband med varje inspektion som hör till den normala hamnkontrollen. När protokollet godkänns utsträcks inspektionen till att också gälla arbetstider.

## **2.3. Protokollets förhållande till gemenskapslagstiftningen**

Protokollets förhållande till sjömännens arbetstidsdirektiv och till det direktiv om tillsyn av efterlevnaden av bestämmelser om arbetstidens längd för sjömän ombord på fartyg som anlöper gemenskapens hamnar, som kompletterar sjömännens arbetstidsdirektiv, behandlas i avsnitt 4 i den allmänna motiveringen.

## **3. Ikraftträdande och uppsägning**

Konvention nr 180 träder i kraft sex månader och protokollet till konvention nr 147 tolv månader efter den dag då ratifikationer från fem medlemsstater har registrerats. Av dessa medlemsstater skall tre ha en handelsflotta av en bruttodräktighet på minst en miljon. Därefter träder konventionen nr 180 i kraft för varje medlemsstat sex månader och protokollet till konventionen nr 147 tolv månader efter den dag då ratifikationen har registrerats. Den 30 september 2001 hade Finlands handelsflotta en dräktighet på sammanlagt 1 646 114.

En medlemsstat som har ratificerat konventionen kan säga upp den sedan tio år har flutit från den dag då konventionen internationellt trätt i kraft, genom en skrivelse som sänds till Internationella arbetsbyråns generaldirektör för registrering. Uppsägningen träder i kraft ett år efter den dag då den har registrerats. Varje medlemsstat som inte inom det år som följer på utgången av tioårsperioden gör bruk av sin uppsägningsrätt,

kan därefter säga upp konventionen vid utgången av varje period om tio år.

En medlemsstat som har ratificerat protokollet får säga upp det vid samma tidpunkt som huvudkonventionen får sägas upp enligt artikel 7 i huvudkonventionen, genom en handling som överlämnas till Internationella arbetsbyråns generaldirektör för registrering. Huvudkonventionen kan sägas upp sedan tio år har förflutit från den dag då konventionen internationellt trätt i kraft genom en skrivelse som sänds till Internationella arbetsbyråns generaldirektör. Protokollets uppsägning träder i kraft, först ett år efter den dag då den har registrerats. I fråga om huvudkonventionen har på motsvarande sätt föreskrivits att varje medlemsstat som inte inom det år som följer på utgången av tioårsperioden gör bruk av sin uppsägningsrätt därefter kan säga upp konventionen vid utgången av varje period om tio år.

Avsikten är att den föreslagna lagen skall träda i kraft samtidigt som konventionen träder i kraft för Finlands del. Det föreslås att om ikraftträdandet skall bestämmas genom förordning av republikens president.

#### **4. Behovet av riksdagens samtycke och behandlingsordning**

I enlighet med 94 § 1 mom. grundlagen godkänner riksdagen fördrag och andra internationella förpliktelser som innehåller sådana bestämmelser som hör till området för lagstiftningen eller annars har avsevärd betydelse, eller som enligt grundlagen av någon annan anledning kräver riksdagens godkännande.

En bestämmelse i ett fördrag eller någon annan internationell förpliktelse bör anses höra till området för lagstiftningen 1) om bestämmelsen gäller utövande eller inskränkning av en grundläggande rättighet som är tryggad i grundlagen, 2) om bestämmelsen i övrigt gäller grunderna för individens rättigheter eller skyldigheter, 3) om det enligt grundlagen skall föreskrivas i lag om den sak som bestämmelsen avser eller 4) om det finns gällande bestämmelser i lag om den sak som bestämmelsen avser eller 5) om det enligt rådande uppfattning i Finland skall föreskrivas om den i lag. På dessa grunder hör en

bestämmelse i en internationell förpliktelse till området för lagstiftningen oberoende av om den står i strid med eller harmonierar med en bestämmelse som utfärdats genom lag i Finland (GrUU 11/2000 rd, GrUU 12/2000 rd).

I avsnitten 1.2.1. och 1.2.2. i detaljmotiveringen i denna proposition redogörs i detalj för förhållandet mellan bestämmelserna i konvention nr 180 och bestämmelserna i sjöarbetsstidslagen och lagen om arbetstiden på fartyg i inrikesfart. Enligt propositionen innehåller de bestämmelser i konventionen som gäller maximiarbets- och minimivilotider för sjömän samt uppdelning av arbets- och vilotiderna, arbetsarrangemang samt undantag från dem (artiklarna 5 och 7), förbud mot nattarbete för personer under 18 år (artikel 6) samt förande och fastställande av arbetstidsjournaler för sjömän (artikel 8) bestämmelser som hör till området för lagstiftningen, eftersom motsvarande bestämmelser finns i de lagar som nämns ovan. Bestämmelserna om den normala arbetstiden och vilodagar för sjömän (artikel 4) hör likaså till området för lagstiftningen, eftersom de nämnda omständigheterna regleras i ovan nämnda lagar. Bestämmelserna hänför sig dessutom till den grundläggande rättighet som avses i 18 § 1 mom. grundlagen och som förutsätter att det allmänna skall sörja för skyddet av arbetskraften som ett led i arbetstidsskyddet.

De bestämmelser som gäller myndighetens skyldighet att övervaka att bestämmelserna om arbets- och vilotider iakttas (artikel 9) och medlemsstatens skyldighet att vidmakthålla lämplig tillsynstjänst för att övervaka att konventionens bestämmelser genomförs (artikel 15) innehåller likaså bestämmelser som hör till området för lagstiftningen. Enligt de lagar som reglerar sjömännens arbetstid skall arbetarskyddsmyndigheterna övervaka att bestämmelserna om arbets- och vilotider iakttas.

Bestämmelserna om fartygens bemanning och arrangemangen i fråga om den (artikel 11) samt om redarens och befälhavarens ansvar (artikel 13) hänför sig till lagstiftningen. Bestämmelser om ansvaret för instanserna i fråga finns i sjölagen (674/1994). I sjömanslagen (423/1978) och lagen om skydd i arbe-

te (299/1958) bestäms dessutom om arbetsgivarens förpliktelser i fråga om arbetarskyddet.

Bestämmelsen om att personer under 16 år inte får arbeta ombord på fartyg (artikel 12) motsvaras av sjömanslagens bestämmelse om att i arbete får anställas män som under förloppet av samma kalenderår fyller 16 år och kvinnor som under förloppet av samma kalenderår fyller 17 år. Bestämmelsen hör till området för lagstiftningen.

Protokollet till konvention nr 147 innehåller inte några bestämmelser som hör till området för lagstiftningen.

Konvention nr 180 innehåller inte några bestämmelser som berör grundlagen så som avses i 94 § 2 mom. grundlagen. Enligt regeringens uppfattning kan konventionen således godkännas med enkel majoritet och förslaget till lag om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i konventionen kan godkännas i vanlig lagstiftningsordning.

Enligt artikel 19 i Internationella arbetsorganisationens stadga skall varje medlemsstat inom en viss tid efter den allmänna konferensen föra konventioner och rekommendationer som godkänts av den allmänna konferensen till behörigt statsorgan för lagstiftningsåtgärder och andra åtgärder. Därför bör konvention nr 180 och protokollet till konvention nr

147 föras till riksdagsbehandling. Efter det att behövliga lagändringar trätt i kraft den 1. mars 2001 innehåller inte sjöarbetstidslagen och lagen om arbetstiden på fartyg i inrikesfart några bestämmelser som strider mot konvention nr 180 eller protokollet till konvention nr 147.

Med stöd av vad som anförts ovan och i enlighet med 94 § grundlagen föreslås

*att Riksdagen godkänner Internationella arbetsorganisationens konvention nr 180, som antagits den 22 oktober 1996 vid åttiofjärde Internationella arbetskonferensen i Genève och som gäller sjömäns arbetstid och bemanningen på fartyg, och*

*att Riksdagen godkänner 1996 års protokoll till 1976 års konvention nr 147 om miniminormer i handelsfartyg, vilket antagits den 22 oktober 1996 vid åttiofjärde Internationella arbetskonferensen i Genève.*

Eftersom konventionen om sjömäns arbetstid och bemanningen på fartyg innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen föreläggs Riksdagen samtidigt följande lagförslag:

*Lagförslag*

## **Lag**

**om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i konventionen om sjömäns arbetstid och bemanningen på fartyg**

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

|                                                                                                                                                                                                             |                                                                                           |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1 §                                                                                                                                                                                                         | gäller som lag sådana Finland har förbundit sig till dem.                                 |
| De bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i den vid Internationella arbetskonferensen den 22 oktober 1996 i Genève antagna konventionen nr 180 om sjömäns arbetstid och bemanningen på fartyg | 2 §<br>Om ikraftträdandet av denna lag bestäms genom förordning av republikens president. |

Helsingfors den 3 maj 2002

**Republikens President**

**TARJA HALONEN**

*Arbetsminister Tarja Filatov*

## Bilaga 1

(Översättning)

**KONVENTION NR 180****OM SJÖMÄNS ARBETSTID OCH BEMANNINGEN PÅ FARTYG**

Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens,

som har sammankallats till Genève av styrelsen för Internationella arbetsbyrån och där samlats den 8 oktober 1996 till sitt åttiofjärde möte,

beaktar bestämmelserna i 1976 års konvention om miniminormer i handelsfartyg samt 1996 års protokoll till den konventionen, och bestämmelserna i 1996 års konvention om tillsyn av sjömäns arbets- och levnadsförhållanden,

erinrar om relevanta bestämmelser i Internationella sjöfartsorganisationens följande instrument: 1974 års internationella konvention om säkerheten för människoliv till sjöss med senare ändringar, 1978 års internationella konvention om normer för sjöfolks utbildning, certifiering och vakthållning med ändringar 1995, församlingens resolution A 481 (XII) (1981) om principer för betryggande bemanning, församlingens resolution A 741 (18) (1993) om internationella organisationsregler för säker drift av fartyg och för förhindrande av förenig (International Safety Management (ISM) Code) och församlingens resolution A 772 (18) (1993) om trötthetsfaktorer vid bemanning och i säkerhetsarbete,

enrinar om att Förenta Nationernas havsrättskonvention av år 1982 trätt i kraft den 16 november 1994,

har beslutat att anta vissa förslag om revidering av 1958 års konvention om löner, arbetstid och bemanning på fartyg (reviderad) och 1958 års rekommendation om löner, arbetstid och bemanning på fartyg vilket utgör den andra punkten på mötets dagordning,

**CONVENTION 180****CONVENTION CONCERNANT LA DURÉE DU TRAVAIL DES GENS DE MER ET LES EFFECTIFS DES NAVIRES**

La Conférence générale de l'Organisation internationale du Travail,

Convoquée à Genève par le Conseil d'administration du Bureau international du Travail, et s'y étant réunie le 8 octobre 1996, en sa quatre-vingt-quatrième session;

Notant les dispositions de la convention sur la marine marchande (normes minima), 1976, le Protocole de 1996 s'y rapportant et la convention sur l'inspection du travail (gens de mer), 1996;

Rappelant les dispositions pertinentes des instruments ci-après de l'Organisation maritime internationale: la Convention internationale pour la sauvegarde de la vie humaine en mer, 1974, telle qu'amendée; la Convention internationale sur les normes de formation des gens de mer, de délivrance des brevets et de veille, 1978, telle qu'amendée en 1995; la résolution A 481 (XII) (1981) de l'Assemblée de cette organisation sur les principes à observer pour déterminer les effectifs en fonction de la sécurité; sa résolution A 741 (18) (1993) sur le Code international de gestion pour la sécurité de l'exploitation des navires et la prévention de la pollution (code ISM), et sa résolution A 772 (18) (1993) sur les facteurs de fatigue des effectifs et la sécurité;

Rappelant l'entrée en vigueur, le 16 novembre 1994, de la Convention des Nations Unies sur le droit de la mer, 1982;

Après avoir décidé d'adopter diverses propositions relatives à la révision de la convention sur les salaires, la durée du travail à bord et les effectifs (révisée), 1958, et de la recommandation sur les salaires, la durée du travail à bord et les effectifs, 1958, question qui constitue le deuxième point à

har fastställt att dessa förslag skall ta formen av en internationell konvention, och

antar denna, den tjugioandra dagen i oktober månad år 1996, följande konvention, som kan kallas 1996 års konvention om sjömäns arbetstid och bemanningen på fartyg.

## DEL I.

### TILLÄMPNINGSSOMRÅDE OCH DEFINITIONER

#### Artikel 1

1. Denna konvention tillämpas på varje sjögående fartyg, vare sig det är i offentlig eller privat ägo, vilket är registrerat i en medlemsstat för vilken konventionen gäller och vilket normalt används i handelssjöfart till havs. I denna konvention mening skall ett fartyg som är registrerat i två medlemsstaters register betraktas såsom varande registrerat i den medlemsstat vara flagg det för.

2. Så långt den behöriga myndigheten ansett det vara praktiskt möjligt efter att ha samrått med fiskefartygsredarnas och fiskarnas representativa organisationer, skall den tillämpa denna konvention på yrkesfiske till havs.

3. Om det vid tillämpning av denna konvention skulle råda tvivel om huruvida fartyg skall anses vara sjögående eller sysselsatta i handelssjöfart eller yrkesfiske till havs, skall frågan avgöras av den behöriga myndigheten efter samråd med vederbörande redar-, sjöfolk- och yrkesfiskarorganisationer.

4. Denna konvention gäller inte träfartyg av traditionell konstruktion såsom dhower eller djonker.

l'ordre du jour de la session;

Après avoir décidé que ces propositions prendraient la forme d'une convention internationale,

adopte, ce vingt-deuxième jour d'octobre mil neuf cent quatre-vingt-seize, la convention ci-après, qui sera dénommée Convention sur la durée du travail des gens de mer et les effectifs des navires, 1996.

## PARTIE I.

### CHAMP D'APPLICATION ET DÉFINITIONS

#### Article 1

1. La présente convention s'applique à tout navire de mer, de propriété publique ou privée, qui est immatriculé dans le territoire d'un Membre pour lequel la convention est en vigueur et qui est normalement affecté à des opérations maritimes commerciales. Aux fins de la convention, un navire qui est immatriculé dans le territoire de deux Membres est considéré comme étant immatriculé dans le territoire de celui dont il bat le pavillon.

2. Dans la mesure où, après consultation des organisations représentatives des armateurs à la pêche et des pêcheurs, l'autorité compétente considère que cela est réalisable, elle appliquera les dispositions de la convention à la pêche maritime commerciale.

3. En cas de doute sur la question de savoir si un navire doit être considéré aux fins de la convention comme un navire de mer, ou comme un navire affecté à des opérations maritimes commerciales ou à la pêche maritime commerciale, la question sera réglée par l'autorité compétente après consultation des organisations d'armateurs, de marins et de pêcheurs intéressées.

4. La convention ne s'applique pas aux bateaux en bois de construction traditionnelle, tels que les boutres (dhows) ou les jonques.

## Artikel 2

I denna konvention avses med

a) "behörig myndighet" den minister, det regeringsorgan eller annan offentlig myndighet som är behörig att utfärda tvingande bestämmelser, beslut eller andra instruktioner om sjömäns arbetstid eller vilotid eller bemanningen på fartyg,

b) "arbetstid" den tid under vilken en sjöman åläggs att arbeta för fartyget,

c) "vilotid" annan tid än arbetstid; termen innefattar inte korta raster,

d) "sjömän" varje person som definieras som sådan i nationella lagar och bestämmelser eller kollektivavtal och som är anställd eller anlitad i någon befattning ombord på ett sjögående fartyg för vilket denna konvention gäller,

e) "redare" fartygets ägare eller någon annan organisation eller person såsom en manager eller en skepplegotagare som har övertagit ansvaret för driften av fartyget från fartygsägaren och som vid det tillfället gick med på att överta alla de skyldigheter och allt det ansvar som sammanhänger därmed.

## DEL II.

## SJÖMÄNS ARBETSTID OCH VILOTID

## Artikel 3

Inom de gränser som anges i artikel 5 skall fastställas antingen en maximiarbetstid som inte får överskidas under en given tidsrymd eller en minimivilotid som skall tillhandahållas under en given tidsrymd.

## Artikel 4

Varje medlem som ratificerar denna kon-

## Article 2

Aux fins de la présente convention:

a) l'expression "autorité compétente" désigne le ministre, le service gouvernemental ou toute autre autorité habilitée à édicter des règlements, arrêtés ou autres instructions ayant force obligatoire en matière de durée du travail ou d'heures de repos des gens de mer, ou d'effectifs des navires;

b) l'expression "durée du travail" désigne le temps durant lequel un marin est tenu d'effectuer un travail pour le navire;

c) l'expression "heures de repos" désigne le temps qui n'est pas compris dans la durée du travail; cette expression n'inclut pas les interruptions de courte durée;

d) l'expression "gens de mer" ou "marins" désignent les personnes définies comme tels par la législation nationale ou par les conventions collectives qui sont employées ou engagées, à quelque titre que ce soit, à bord d'un navire de mer auquel la convention s'applique;

e) le terme "armateur" désigne le propriétaire du navire ou toute autre entité ou personne, telle que l'armateur gérant ou l'affréteur coque nue, à laquelle l'armateur a confié la responsabilité de l'exploitation du navire et qui, en assumant cette responsabilité, a accepté de s'acquitter de toutes les tâches et obligations afférentes.

## PARTIE II.

DURÉE DE TRAVAIL ET DE REPOS  
DES GENS DE MER

## Article 3

Dans les limites indiquées à l'article 5, on fixera soit le nombre maximum d'heures de travail qui ne devra pas être dépassé dans une période donnée, soit le nombre minimum d'heures de repos qui devra être accordé dans une période donnée.

## Article 4

Tout Membre qui ratifie cette convention

vention erkänner att den normala arbetstidsnormen för sjömän liksom för andra arbetstagare skall grundas på en åtta timmars arbetsdag med en vilodag i veckan och med vila på allmänna helgdagar. Detta skall emellertid inte hindra en medlem från att ha förfaranden för att godkänna eller registrera kollektivavtal som fastställer sjömäns normala arbetstid på en grund som inte är mindre förmånlig än denna norm.

#### Artikel 5

1. Gränserna för arbetstid eller vilotid skall vara följande:

a) maximiarbetstiden får inte överstiga

i) 14 timmar under någon 24-timmarsperiod eller

ii) 72 timmar under någon sjudagsperiod eller

b) minimivilotiden får inte understiga

i) tio timmar under 24-timmarsperiod eller

ii) 77 timmar under någon sjudagsperiod.

2. Vilotiden får uppdelas i högst två perioder varav den ena skall vara minst sex-timmar, och avståndet mellan två på varandra följande viloperioder får inte överstiga 14 timmar.

3. Mönstringsövningar, brandövningar, livbåtsövningar och övningar föreskrivs i nationella lagar och bestämmelser och i internationella instrument skall genomföras så att de förorsakar minsta möjliga störning av viloperiod och inte leder till uttrötning.

4. I lägen då en sjöman står till förfogande, som när ett maskinutrymme är obemantat, skall han eller hon få en likvärdig viloperiod som kompensation om den normala viloperioden störs av kallelser till arbete.

5. I avsaknad av kollektivavtal eller skiljedom, eller om den behöriga myndigheten fastlår att bestämmelserna i ett sådant kollektivavtal eller en sådan skiljedom är otillräcklig beträffande punkterna 3 eller 4, skall den behöriga myndigheten fastsätta

reconnaît que la norme de durée du travail pour les gens de mer, comme pour les autres travailleurs, est de huit heures avec un jour de repos par semaine, plus le repos correspondant aux jours fériés. Cependant rien n'empêche le Membre d'adopter des dispositions visant à autoriser ou à enregistrer une convention collective qui fixe les horaires normaux de travail pour les gens de mer sur une base qui ne soit pas moins favorable que ladite norme.

#### Article 5

1. Les limites des heures de travail ou de repos doivent être établies comme suit:

a) le nombre maximal d'heures de travail ne doit pas dépasser:

i) 14 heures par période de 24 heures;

ii) 72 heures par période de sept jours;

ou

b) le nombre minimal d'heures de repos ne doit pas être inférieur à:

i) dix heures par période de 24 heures;

ii) 77 heures par période de sept jours.

2. Les heures de repos ne peuvent être scindées en plus de deux périodes, dont l'une d'une durée d'au moins six heures, et l'intervalle entre deux périodes consécutives de repos ne doit pas dépasser 14 heures.

3. Les appels, exercices d'incendie et d'évacuation et les exercices prescrits par la législation nationale et par les instruments internationaux doivent se dérouler de manière à éviter le plus possible de perturber les périodes de repos et à ne pas provoquer de fatigue.

4. Dans les situations où un marin est en période d'astreinte, par exemple lorsqu'un local de machines est sans présence humaine, le marin doit bénéficier d'une période de repos compensatoire adéquate si la durée normale de son repos est perturbée par des appels.

5. S'il n'existe ni convention collective ni sentence arbitrale ou si l'autorité compétente décide que les dispositions de la convention collective ou de la sentence arbitrale sont insuffisantes en ce qui concerne les paragraphes 3 et 4 ci-dessus, l'autorité compé-

sådana bestämmelser som säkerställer att berörda sjömän får tillräcklig vila.

6. Ingenting i punkterna 1 och 2 skall hindra en medlem från att ha nationella lagar och bestämmelser eller ett förfarande som tillåter den behöriga myndigheten att godkänna eller registrera, kollektivavtal som medger undantag från de angivna gränserna. Sådana angivna normer men får beakta mer frekventa eller längre ledighetsperioder eller beviljande av kompensationsledighet för vaktgående sjömän eller för sjömän som arbetar ombord på fartyg som gör korta resor.

7. Medlemsstaten skall fordra att på en lättillgänglig plats anslås en tablå som utvisar arbetsarrangemangen ombord; denna skall för varje befattning ange åtminstone

a) tjänstgöringsschema till sjöss och i hamn och

b) den maximiarbetsdag eller minimivilodag som föreskrivs i lagar, bestämmelser eller kollektivavtal som gäller i flaggstaten.

8. Den tablå som åsyftas i punkt 7 skall upprättas enligt ett standardformulär på det eller de arbetsspråk som används ombord på fartyget och på engelska språket.

#### Artikel 6

Ingen sjöman under 18 år får arbeta nattetid. I denna artikel avses med "natt" en tid av minst nio på varandra följande timmar som omfattar tiden från midnatt till klockan fem på morgonen. Denna bestämmelse behöver inte tillämpas om det skulle inverka störande på den effektiva utbildningen av unga sjömän mellan 16 och 18 års ålder i enlighet med fastställda program och tids-schemen.

tente doit fixer les dispositions visant à assurer aux marins en question un repos suffisant.

6. Rien dans les paragraphes 1 et 2 ci-dessus ne saurait empêcher le Membre d'adopter une législation nationale ou une procédure permettant à l'autorité compétente d'autoriser ou d'enregistrer des conventions collectives prévoyant des dérogations aux limites fixées. Ces dérogations doivent, dans la mesure du possible être conformes aux normes fixées mais peuvent tenir compte de périodes de congé plus fréquentes ou plus longues, ou de l'octroi de congé compensatoire aux marins de quart ou aux marins travaillant à bord de navires affectés à des voyages de courte durée.

7. Le Membre doit exiger que soit affiché à un endroit facilement accessible un tableau précisant l'organisation du travail à bord qui doit indiquer pour chaque fonction au moins:

a) le programme du service à la mer et au port;

b) le nombre maximal d'heures de travail ou le nombre minimal d'heures de repos prescrit par la législation, la réglementation ou les conventions collectives en vigueur dans l'Etat du pavillon.

8. Le tableau visé au paragraphe 7 ci-dessus doit être établi selon un modèle normalisé dans la ou les langues de travail du navire ainsi qu'en langue anglaise.

#### Article 6

Aucun marin âgé de moins de 18 ans ne doit travailler la nuit. Aux fins de cet article, le terme "nuit" signifie neuf heures consécutives au moins, y compris une période se situant entre minuit et cinq heures du matin. La présente disposition pourra ne pas s'appliquer lorsque la formation effective des jeunes marins âgés de 16 à 18 ans, conformément aux programmes et calendriers établis, s'en trouverait affectée.

## Artikel 7

1. Ingenting i denna konvention skall anses inskränka rätten för ett fartygsbefälhavare att fordra att en sjöman fullgör den arbetstid som behövs för fartygets, de ombordsvarandes eller lastens omedelbara säkerhet eller för att lämna hjälp åt andra fartyg eller personer i sjönöd.

2. I enlighet med punkt 1 har befälhavaren rätt att tillfälligt upphäva arbetstids- eller vilotidschemat och fordra att en sjöman fullgör den arbetstid som behövs tills normala förhållanden har återställts.

3. Så snart som möjligt efter det att förhållandena har återgått till det normala skall befälhavaren tillse att de sjömän som har arbetat under en schemalagd viloperiod får en tillräcklig viloperiod.

## Artikel 8

1. Medlemsstaten skall fordra att journaler förs över sjömännens dagliga arbetstid eller vilotid för övervakning av att bestämmelserna i artikel 5 följs. En sjöman skall få ett exemplar av de journaler som gäller honom eller henne vilket skall påtecknas av befälhavaren eller av en av denne bemyndigad person och av sjömännen.

2. Den behöriga myndigheten skall fastställa hur sådana journaler skall föras på fartyget inklusive hur ofta uppgifter skall införas. Myndigheten skall fastställa formulär till journalen för sjömännens arbetstid eller formulär till deras vilotid med beaktande av Internationella arbetsorganisationens eventuella riktlinjer, eller använda ett standardformulär som organisationen kan ha upprättat. Formuläret skall vara avfattat på det eller de språk som avses i artikel 5.8.

3. Texterna till de bestämmelser i den nationella lagstiftningen som berör konventionen och avskrifter av relevanta kollektivavtal skall finnas ombord, lätt åtkomliga för besättningen.

## Article 7

1. Rien dans cette convention n'est censé affecter le droit du capitaine d'un navire d'exiger d'un marin les heures de travail nécessaires à la sécurité immédiate du navire, des personnes à bord ou de la cargaison, ou en vue de porter secours à d'autres navires ou aux personnes en détresse en mer.

2. Conformément aux dispositions du paragraphe 1, le capitaine pourra suspendre les horaires normaux de travail ou de repos et exiger qu'un marin accomplisse les heures de travail nécessaires jusqu'au retour à une situation normale.

3. Dès que cela est réalisable après le retour à une situation normale, le capitaine doit faire en sorte que tout marin ayant effectué un travail alors qu'il était en période de repos selon l'horaire normal bénéficie d'une période de repos adéquate.

## Article 8

1. Le Membre doit prévoir que des registres des heures quotidiennes de travail ou de repos des marins soient tenus pour veiller au respect des dispositions énoncées à l'article 5. Le marin doit recevoir un exemplaire des registres le concernant qui doit être émargé par le capitaine, ou par une personne autorisée par ce dernier, ainsi que par le marin.

2. L'autorité compétente doit fixer les modalités de tenue de ces registres à bord, y compris les intervalles auxquels les informations doivent être consignées. Elle doit établir pour les registres des heures de travail ou des heures de repos des marins un modèle en tenant compte des éventuelles directives de l'Organisation internationale du Travail ou utiliser le modèle normalisé éventuellement fourni par cette dernière. Ce modèle sera établi dans la ou les langues prévues à l'article 5, paragraphe 8.

3. Un exemplaire des dispositions pertinentes de la législation nationale se rapportant à la présente convention ainsi qu'un exemplaire des conventions collectives applicables doivent être conservés à bord et à un endroit facilement accessible à l'équipage.

## Artikel 9

Den behöriga myndigheten skall granska och påteckna de journaler som avses i artikel 8 med lämpliga mellanrum för att övervaka att de bestämmelser om arbetstid eller vilotid som ger verkan år denna konvention följs.

## Article 9

L'autorité compétente doit vérifier et viser, à des intervalles appropriés, les registres prévus à l'article 8 afin de s'assurer que les dispositions relatives aux heures de travail et aux heures de repos donnant effet à la convention sont respectées.

## Artikel 10

Om journaler eller annan bevisning utvisar att överträdelser av de bestämmelser som reglerar arbetstiden eller vilotiden har förekommit, skall den behöriga myndigheten kräva att åtgärder vidtas, bl.a. om så är nödvändigt, att en översyn görs av fartygets bemanning för att undvika nya överträdelser.

## Article 10

S'il résulte des registres ou d'autres faits établis que les dispositions relatives aux heures de travail et aux heures de repos ne sont pas respectées, l'autorité compétente doit s'assurer que des mesures sont prises, y compris, s'il y a lieu, la révision des effectifs du navire, afin d'éviter que les infractions ne se renouvellent.

## DEL III.

## BEMANNING PÅ FARTYG

## PARTIE III.

## EFFECTIFS DES NAVIRES

## Artikel 11

1. Varje fartyg som omfattas av denna konvention skall ha tillräcklig bemanning med avseende på antal, säkerhet och skicklighet i överensstämmelse med det dokument om minsta betryggande bemanning eller motsvarande som den behöriga myndigheten har utfärdat.

2. Vid fastställande, godkännande eller översyn av bemanningsnivåerna skall den behöriga myndigheten beakta:

- a) behovet att undvika eller så långt som möjligt minimera överskridande av arbetstid för att trygga tillräckligt vila och begränsa utmattning och
- b) de internationella instrument som nämns i ingressen.

## Article 11

1. Tout navire auquel s'applique cette convention doit avoir à bord un équipage suffisant en nombre et en qualité pour garantir la sécurité, conformément au document spécifiant les effectifs minima de sécurité, ou à tout autre document équivalent, établi par l'autorité compétente.

2. Pour déterminer, approuver ou réviser les effectifs d'un navire, l'autorité compétente doit tenir compte:

- a) de la nécessité d'éviter ou de restreindre, dans toute la mesure possible, une durée du travail excessive, d'assurer un repos suffisant et de limiter la fatigue;
- b) des instruments internationaux cités dans le préambule.

## Artikel 12

Ingen person under 16 år får arbeta ombord på fartyg.

## Article 12

Aucune personne âgée de moins de 16 ans ne doit travailler à bord d'un navire.

## DEL IV.

## REDARES OCH BEFÄLHAVARES ANSVAR

## Artikel 13

Redaren skall tillse att befälhavaren har nödvändiga resurser för att uppfylla förpliktelserna i denna konvention, bl.a. angående lämplig bemanning på fartyget. Befälhavaren skall vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de krav på sjömäns arbetstid och vilotid som följer av denna konvention uppfylls.

## DEL V.

## TILLÄMPNING

## Artikel 14

En medlemsstat som ratificerar denna konvention skall vara ansvarig för tillämpningen av dess föreskrifter genom lagar och bestämmelser utom när verkan ges åt föreskrifterna genom kollektivavtal, skiljedomssutslag eller domstolsbeslut.

## Artikel 15

Medlemsstaten skall:

a) vidta alla nödvändiga åtgärder, bl.a. genom att införa lämpliga sanktioner och påföljder, för att säkra att konventionens bestämmelser genomförs effektivt,

b) vidmakthålla lämplig tillsynstjänst för att övervaka tillämpningen av de åtgärder som vidtagits för att ge kraft åt denna konvention och förse tillsynstjänsten med nödvändiga resurser för detta ändamål och,

c) efter samråd med redar- och sjöfolksorganisationerna, fastställa förfaranden för att utreda klagomål i frågor som täcks av

## PARTIE IV.

## RESPONSABILITÉS DE L'ARMATEUR ET DU CAPITAINE

## Article 13

L'armateur doit s'assurer, aux fins du respect des obligations résultant de cette convention, que le capitaine dispose des ressources nécessaires, y compris des effectifs suffisants. Le capitaine doit prendre toutes les mesures nécessaires pour assurer que les conditions en matière d'heures de travail et d'heures de repos des marins résultant de cette convention soient respectées.

## PARTIE V.

## APPLICATION

## Article 14

Tout Membre qui ratifie la convention s'engage à en appliquer les dispositions par voie de législation nationale, à moins qu'il ne leur soit donné effet par voie de conventions collectives, de sentences arbitrales ou de décisions judiciaires.

## Article 15

Le Membre doit:

a) prendre toutes les mesures propres à garantir l'application effective des dispositions de cette convention et prévoir notamment des sanctions et mesures correctrices appropriées;

b) disposer des services d'inspection appropriés pour contrôler l'application des mesures prises en vue de donner effet à cette convention et les doter des ressources nécessaires à cet effet;

c) après consultation des organisations d'armateurs et de gens de mer, établir des procédures pour instruire les plaintes relati-

denna konvention.

ves à toute question couverte par cette convention.

#### DEL VI.

#### PARTIE VI.

#### SLUTBESTÄMMELSER

#### DISPOSITIONS FINALES

##### Artikel 16

##### Article 16

Denna konvention utgör en revidering av 1958 års konvention om löner, arbetstid och bemanning på fartyg (reviderad), 1949 års konvention om löner, arbetstid och bemanning på fartyg (reviderad) och 1936 års konvention om arbetstid och bemanning på fartyg. Från dagen för denna konventions ikraftträdande skall de ovan nämnda konventionerna upphöra att vara öppna för ratifikation.

La présente convention révisé la convention sur les salaires, la durée du travail à bord et les effectifs (révisée), 1958, la convention sur les salaires, la durée du travail à bord et les effectifs (révisée), 1949, la convention sur les salaires, la durée du travail à bord et les effectifs, 1946, et la convention sur la durée du travail à bord et les effectifs, 1936. A compter de la date d'entrée en vigueur de la présente convention, les conventions susmentionnées cesseront d'être ouvertes à la ratification.

##### Artikel 17

##### Article 17

Formella ratifikationsdokument avseende denna konvention skall sändas Internationella arbetsbyråns generaldirektör för registrering.

Les ratifications formelles de la présente convention seront communiquées au Directeur général du Bureau international du Travail et par lui enregistrées.

##### Artikel 18

##### Article 18

1. Denna konvention skall vara bindande endast för de medlemmar av Internationella arbetsorganisationen vilkas ratifikationer har registrerats hos Internationella arbetsbyråns generaldirektör.

1. La présente convention ne liera que les Membres de l'Organisation internationale du Travail dont la ratification aura été enregistrée par le Directeur général du Bureau international du Travail.

2. Konventionen träder i kraft sex månader efter den dag då ratifikationer från fem medlemsstat, varav tre har en handelsflotta med en bruttodräktighet av minst en miljon vardera, har registrerats hos Internationella arbetsbyråns generaldirektör.

2. La convention entrera en vigueur six mois après que les ratifications de cinq Membres, y compris trois dont les flottes marchandes atteignent chacune un tonnage brut égal ou supérieur à un million, auront été enregistrées auprès du Directeur général du Bureau international du Travail.

3. Därefter träder konventionen i kraft för varje medlemsstat sex månader efter den dag dess ratifikation har registrerats.

3. Par la suite, cette convention entrera en vigueur pour chaque Membre six mois après la date où sa ratification aura été enregistrée.

## Artikel 19

1. En medlemsstat som har ratificerat denna konvention kan säga upp den sedan tio år har förflutit från den dag då konventionen först träder i kraft genom en skrivelse som sänds till Internationella arbetsbyråns generaldirektör för registrering. Sådan uppsägning skall inte träda i kraft förrän ett år efter den dag då de har registrerats.

2. Varje medlemsstat som har ratificerat denna konvention och som inte, inom det år som följer på utgången av den i föregående punkt nämnda tioårsperioden, gör bruk av sin uppsägningsrätt enligt denna artikel, kommer att vara bunden för en ytterligare period av tio år och kan därefter säga upp konventionen vid utgången av varje period om tio år på de villkor som föreskrivs i denna artikel.

## Artikel 20

1. Internationella arbetsbyråns generaldirektör skall underrätta samtliga medlemmar av Internationella arbetsorganisationen om registrering av alla ratifikationer och uppsägningar som generaldirektören har tagit emot från organisationens medlemmar.

2. När de villkor som avses i artikel 18.2 har uppfyllts, skall generaldirektören fästa medlemsstaterna uppmärksamhet på den dag då konventionen träder i kraft.

## Artikel 21

Internationella arbetsbyråns generaldirektör skall, för registrering enligt artikel 102 i Förenta Nationernas stadga, lämna Förenta Nationernas generalsekreterare fullständiga upplysningar om samtliga ratifikationer och uppsägningar som har registrerats hos generaldirektören enligt bestämmelserna i föregående artiklar.

## Article 19

1. Tout Membre ayant ratifié la présente convention peut la dénoncer à l'expiration d'une période de dix années après la date de la mise en vigueur initiale de la convention, par un acte communiqué au Directeur général du Bureau international du Travail et par lui enregistré. La dénonciation ne prendra effet qu'une année après avoir été enregistrée.

2. Tout Membre ayant ratifié la présente convention qui, dans le délai d'une année après l'expiration de la période de dix années mentionnée au paragraphe précédent, ne fera pas usage de la faculté de dénonciation prévue par le présent article sera lié pour une nouvelle période de dix années et, par la suite pourra dénoncer la présente convention à l'expiration de chaque période de dix années dans les conditions prévues au présent article.

## Article 20

1. Le Directeur général du Bureau international du Travail notifiera à tous les Membres de l'Organisation internationale du Travail l'enregistrement de toutes les ratifications et dénonciations qui lui seront communiquées par les Membres de l'Organisation.

2. Quand les conditions énoncées à l'article 18, paragraphe 2, ci-dessus, auront été réunies, le Directeur général appellera l'attention des Membres de l'Organisation sur la date à laquelle la présente convention entrera en vigueur.

## Article 21

Le Directeur général du Bureau international du Travail communiquera au Secrétaire général des Nations Unies, aux fins d'enregistrement, conformément à l'article 102 de la Charte des Nations Unies, des renseignements complets au sujet de toutes ratifications et de tous actes de dénonciation qu'il aura enregistrés conformément aux articles précédents.

## Artikel 22

Nät Internationella arbetsbyråns styrelse finner det nödvändigt, skall den lämna Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens en redogörelse för denna konventions tillämpning och undersöka om det finns anledning att föra upp frågan om revidering av konventionen, helt eller delvis, på konferensens dagordning.

## Article 22

Chaque fois qu'il le jugera nécessaire, le Conseil d'administration du Bureau international du Travail présentera à la Conférence générale un rapport sur l'application de la présente convention et examinera s'il y a lieu d'inscrire à l'ordre du jour de la Conférence la question de sa révision totale ou partielle.

## Artikel 23

1. Om konferensen antar en ny konvention, varigenom denna konvention helt eller delvis revideras, och den nya konventionen inte föreskriver annat, skall

a) en medlemsstat ratifikation av den nya reviderade konventionen anses i sig innebära omedelbar uppsägning av denna konvention utan hinder av bestämmelserna i artikel 19 ovan, om och när den nya konventionen har trätt i kraft,

b) från den dag då den nya reviderade konventionen träder i kraft, denna konvention upphöra att vara öppen för ratifikation av medlemsstaterna.

2. Denna konvention skall likväl förbli gällande till form och innehåll för de medlemsstater som har ratificerat den men inte den nya reviderade konventionen.

## Article 23

1. Au cas où la Conférence adopterait une nouvelle convention portant révision totale ou partielle de la présente convention, et à moins que la nouvelle convention ne dispose autrement:

a) la ratification par un Membre de la nouvelle convention portant révision entraînerait de plein droit, nonobstant l'article 19 ci-dessus, dénonciation immédiate de la présente convention, sous réserve que la nouvelle convention portant révision soit entrée en vigueur;

b) à partir de la date de l'entrée en vigueur de la nouvelle convention portant révision, la présente convention cesserait d'être ouverte à la ratification des Membres.

2. La présente convention demeurerait en tout cas en vigueur dans sa forme et teneur pour les Membres qui l'auraient ratifiée et qui ne ratifieraient pas la convention portant révision.

## Artikel 24

De engelska och franska versionerna av denna konventionstext har lika giltighet.

## Article 24

Les versions française et anglaise du texte de la présente convention font également foi.

(Översättning)

### PROTOKOLL

#### FRÅN ÅR 1996 TILL 1976 ÅRS KONVENTION OM MINIMINORMER I HANDELSFARTYG

Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens,

som har sammankallats till Genève av styrelsen för Internationella arbetsbyrån och samlats där den 8 oktober 1996 till sitt åttiofjärde möte,

beaktar bestämmelserna i artikel 2 i 1976 års konvention om miniminormer i handelsfartyg, nedan kallad huvudkonventionen, som bland annat stadgat att

"varje medlem som ratificerar denna konvention förbinder sig:

a) att genom lagstiftning för fartyg, som är registrerade inom dess territorium, föreskriva:

i) säkerhetsnormer, däri inbegripet normer för behörigt, arbetstid och bemanning, syfte att trygga säkerheten för människoliv ombord,

ii) lämpliga åtgärder för sociala trygghet,

iii) villkor för sysselsättning och boendeförhållanden ombord, i den mån de icke enligt medlemmens åsikter regleras genom kollektivavtal eller är bestämda av behörig domstol på ett för berörda redare och sjömän lika bindande sätt,

samt att tillse att bestämmelserna i en sådan lagstiftning är i huvudsak likvärdiga med de konventioner eller artiklar i konventioner som anges i bilagan till denna konvention i den mån medlemmen ej på annat sätt är förpliktad att tillämpa ifrågakvarande konventioner",

### PROTOCOLE DE 1996

#### RELATIF À LA CONVENTION SUR LA MARINE MARCHANDE (NORMES MINIMA), 1976

La Conférence générale de l'Organisation internationale du Travail,

Convoquée à Genève par le Conseil d'administration du Bureau international du Travail, et s'y étant réunie le 8 octobre 1996, en sa quatre-vingt-quatrième session;

Notant les dispositions de l'article 2 de la convention sur la marine marchande (normes minima), 1976 (ci-après dénommée "la convention principale"), qui prévoit notamment que:

"Tout Membre qui ratifie la présente convention s'engage:

a) à édicter une législation à l'égard des navires immatriculés sur son territoire en ce qui concerne:

i) les normes de sécurité, y compris celles ayant trait à la compétence de l'équipage, à la durée du travail et à son effectif, afin d'assurer la sauvegarde de la vie humaine à bord des navires;

ii) un régime approprié de sécurité sociale;

iii) les conditions d'emploi à bord et les arrangements relatifs à la vie à bord, dans la mesure où, à son avis, ils ne sont pas couverts par des conventions collectives ou déterminés par des tribunaux compétents d'une façon qui lie de la même manière les armateurs et les gens de mer intéressés;

et à vérifier que les dispositions d'une telle législation équivalent, dans l'ensemble, aux conventions ou aux articles de conventions auxquels il est fait référence dans l'annexe à la présente convention, pour autant que le Membre ne soit pas autrement tenu de donner effet aux conventions en question";

även beaktar bestämmelserna i huvudkonventionens artikel 4.1, som stadgar att

"om en medlemsstat, som har ratificerat denna konvention och vars hamn anlöps av ett fartyg under dess normala verksamhet eller av anledning som betingas av dess drift, mottager klagomål eller får bevis för att detta fartyg ej uppfyller normerna i denna konvention, sedan denna trätt i kraft, kan medlemmen utarbeta en rapport ställd till regeringen i det land där fartyget är registrerat, med kopia till internationella arbetsbyråns generaldirektör, och vidta åtgärder för att rätta till varje förhållande ombord som innebär uppenbart risk för säkerhet eller hälsa", och

erinrar om 1958 års konvention angående diskriminering i fråga om anställning och yrkesutövning, vars artikel 1.1 stadgar att

"i denna konvention förstås med uttrycket "diskriminering":

a) varje åtskillnad, uteslutning eller företräde på grund av ras, hudfärg, kön religion, politisk uppfattning, nationell härstamning eller socialt ursprung, som har till följd att likställdhet med avseende å möjligheter eller behandling i fråga om anställning eller yrkesutövning omintetgöres eller beskäres,

b) varje åtskillnad, uteslutning eller företräde i övrigt, som har till följd, att likställdhet med avseende å möjligheter eller behandling i fråga om anställning eller yrkesutövning omintetgöres eller beskäres och som må angivas av vederbörande medlemsstat efter samråd med representativa arbetsgivar- och arbetsorganisationer, där sådana finnas, ävensom med andra lämpliga organ",

erinrar om att Förenta Nationernas havsrättskonvention av år 1982 trädde i kraft den 16 november 1994,

erinrar om Internationella sjöfartsorganisationens internationella konvention av år 1978 angående normer för sjöfolks utbildning, certifiering och vakthållning, ändrar år 1995,

har beslutat att anta vissa förslag om partiell revidering av huvudkonventionen, vilket utgör den fjärde punkten på mötets dag-

Notant aussi les dispositions de l'article 4, paragraphe 1, de la convention principale, qui prévoit que:

"Si un Membre qui a ratifié la présente convention et dans le port duquel un navire fait escale dans le cours normal de son activité ou pour une raison inhérente à son exploitation reçoit une plainte ou acquiert la preuve que ce navire n'est pas conforme aux normes figurant dans la présente convention, après que celle-ci sera entrée en vigueur, il peut adresser un rapport au gouvernement du pays dans lequel est immatriculé le navire, avec copie au Directeur général du Bureau international du Travail, et prendre les mesures nécessaires pour redresser toute situation à bord qui constitue clairement un danger pour la sécurité ou la santé";

Rappelant la convention concernant la discrimination (emploi et profession) 1958, dont l'article 1, paragraphe 1, dispose:

"Aux fins de la présente convention, le terme "discrimination" comprend:

a) toute distinction, exclusion ou préférence fondée sur la race, la couleur, le sexe, la religion, l'opinion politique, l'ascendance nationale ou l'origine sociale, qui a pour effet de détruire ou d'altérer l'égalité de chances ou de traitement en matière d'emploi ou de profession;

b) toute autre distinction, exclusion ou préférence ayant pour effet de détruire ou d'altérer l'égalité de chances ou de traitement en matière d'emploi ou de profession, qui pourra être spécifiée par le Membre intéressé après consultation des organisations représentatives d'employeurs et de travailleurs, s'il en existe, et d'autres organismes appropriés";

Rappelant l'entrée en vigueur, le 16 novembre 1994, de la Convention des Nations Unies sur le droit de la mer, 1982;

Rappelant la Convention internationale sur les normes de formation des gens de mer, de délivrance des brevets et de veille, 1978, telle qu'amendée en 1995, de l'Organisation maritime internationale;

Après avoir décidé d'adopter diverses propositions relatives à la révision partielle de la convention principale, question qui con-

ordning, och

har fastställt att dessa förslag skall få formen av ett protokoll till huvudkonventionen,

antar denna den tjugioandra dagen i oktober månad år nittonhundranittiosex följande protokoll, som kan kalla 1996 års protokoll till 1976 års konvention om miniminormer i handelsfartyg.

#### Artikel 1

1. Varje medlemsstat som ratificerar detta protokoll skall utsträcka förteckning av konventioner som upptas i bilagan till huvudkonventionen till att omfatta konventionerna i del A i tilläggsbilagan och de eventuella konventioner i del B i bilagan som medlemsstaten antar i enlighet med artikel 3 nedan.

2. Vad gäller den konvention i del A i bilagan som ännu inte har trätt i kraft, skall dess upptagande i förteckningen börja gälla först när den träder i kraft.

#### Artikel 2

En medlemsstat får ratificera detta protokoll samtidigt som den ratificerar huvudkonventionen eller när som helst därefter genom att meddela sin formella ratificering av protokollet till Internationella arbetsbyråns generaldirektör för registrering.

#### Artikel 3

1. varje medlemsstat som ratificerar detta protokoll skall i tillämpliga fall i en förklaring bifogad ratifikationsinstrumentet, ange vilken eller vilka konventioner i del B i tilläggsbilagan den antar.

2. En medlemsstat som inte har antagit alla konventionerna i del B i tilläggsbilagan får i senare förklaring till Internationella arbetsbyråns generaldirektör ange vilken eller

stitue le quatrième point à l'ordre du jour de la session;

Après avoir décidé que ces propositions prendraient la forme d'un protocole relatif à la convention principale,

adopte, ce vingt-deuxième jour d'octobre mil neuf cent quatre-vingt-seize, le protocole ci-après, qui sera dénommé Protocole de 1996 relatif à la convention sur la marine marchande (normes minima), 1976.

#### Article 1

1. Tout Membre qui ratifie le présent protocole étendra la liste des conventions figurant en annexe à la convention principale pour y inclure les conventions de la partie A de l'annexe supplémentaire ainsi que, le cas échéant, celles des conventions énumérées dans la partie B de cette annexe qu'il accepte en conformité avec l'article 3 ci-après.

2. En ce qui concerne la convention de la partie A de l'annexe supplémentaire qui n'est pas encore en vigueur, cette extension ne prendra effet que lorsque ladite convention entrera en vigueur.

#### Article 2

Un Membre peut ratifier le présent protocole en même temps qu'il ratifie la convention principale, ou à tout moment après la ratification de celle-ci, en communiquant sa ratification formelle du protocole au Directeur général du Bureau international du Travail aux fins d'enregistrement.

#### Article 3

1. Tout Membre qui ratifie le présent protocole doit, le cas échéant, préciser, dans une déclaration accompagnant son instrument de ratification, laquelle ou lesquelles des conventions énumérées dans la partie B de l'annexe supplémentaire il accepte.

2. Un Membre qui n'a pas accepté toutes les conventions énumérées dans la partie B de l'annexe supplémentaire peut, par une déclaration ultérieure communiquée au Di-

vilka andra konventioner den antar.

recteur général du Bureau international du Travail, spécifier la ou les autres conventions qu'il accepte.

#### Artikel 4

1. För tillämpningen av bestämmelserna i artikel 1.1. och artikel 3 i detta protokoll skall den behöriga myndigheten samråda med de representativa redar- och sjöfolksorganisationerna.

2. Den behöriga myndigheten skall så snart som det är praktiskt möjligt tillhandahålla de representativa redar- och sjöfolksorganisationerna upplysningar om ratifikationer, förklaringar och uppsägningar som mottagits från Internationella arbetsbyråns generaldirektör i enlighet med artikel 8.1 nedan.

#### Artikel 5

Med avseende på detta protokoll skall 1987 års konvention om sjömans hemresa (reviderad) för en medlemsstat som antar den konventionen anses ersätta 1926 års konvention om hemsändning av sjömän.

#### Artikel 6

1. Detta protokoll skall vara bindande endast för de medlemmar av Internationella arbetsorganisationens vilkas ratifikationer har registrerats hos internationella arbetsbyråns generaldirektör.

2. Detta protokoll träder i kraft tolv månader efter den dag då ratifikationer från fem medlemsstater har registrerats, av vilka tre var och en för sig har en handelsflotta av en bruttodräktighet på minst en miljon.

3. Därefter träder protokollet i kraft för varje medlemsstat tolv månader efter den dag då dess ratifikation har registrerats.

#### Article 4

1. Aux fins de l'application des articles 1, paragraphe 1, et 3 du présent protocole, l'autorité compétente consultera préalablement les organisations représentatives d'armateurs et de gens de mer.

2. L'autorité compétente devra, dès que cela est réalisable, mettre à la disposition des organisations représentatives d'armateurs et de gens de mer toutes informations relatives aux ratifications, déclarations et dénonciations notifiées par le Directeur général du Bureau international du Travail conformément aux dispositions de l'article 8, paragraphe 1, ci-dessous.

#### Article 5

Aux fins de l'application du présent protocole, la convention sur le rapatriement des marins (révisée), 1987, doit, dans le cas d'un Membre qui l'a acceptée, être considérée comme se substituant à la convention sur le rapatriement des marins, 1926.

#### Article 6

1. Le présent protocole ne liera que les Membres de l'Organisation internationale du Travail dont la ratification aura été enregistrée par le Directeur général du Bureau international du Travail.

2. Le présent protocole entrera en vigueur douze mois après que les ratifications de cinq Membres, y compris trois dont les flottes marchandes atteignent chacune un tonnage brut égal ou supérieur à un million, auront été enregistrées.

3. Par la suite, ce protocole entrera en vigueur pour chaque Membre douze mois après la date où sa ratification aura été enregistrée.

## Artikel 7

En medlemsstat som har ratificerat detta protokoll får säga upp det vid samma tidpunkt som huvudkonventionen får sågas upp enligt dennas artikel 7 genom en handling som överlämnats till Internationella arbetsbyråns generaldirektör för registrering. En uppsägning av detta protokoll träder i kraft först ett år efter den dag då den har registrerats.

## Artikel 8

1. Internationella arbetsbyråns generaldirektör skall underrätta samtliga medlemmar av Internationella arbetsorganisationen om registreringen av alla ratifikationer, förklaringar och uppsägningar som har meddelats av organisationens medlemmar.

2. När de villkor som anges i artikel 6.2 ovan har uppfyllts, skall generaldirektören fästa medlemsstaternas uppmärksamhet på den dag då protokollet träder i kraft.

## Artikel 9

Internationella arbetsbyråns generaldirektör skall för registrering enligt artikel 102 i Förenta Nationernas stadga lämna Förenta Nationernas generalsekreterare fullständiga uppgifter om samtliga ratifikationer och uppsägningar som har registrerats hos generaldirektören enligt bestämmelserna i föregående artiklar.

## Artikel 10

När internationella arbetsbyråns styrelse finner det nödvändigt skall den lämna allmänna konferensen en redogörelse för detta protokolls tillämpning och undersöka om anledning finns att föra upp frågan om revidering av protokollet, helt eller delvis, på konferensens dagordning.

## Article 7

Tout Membre ayant ratifié le présent protocole peut le dénoncer à tout moment où la convention principale est elle-même ouverte à dénonciation, conformément à son article 7, par un acte communiqué au Directeur général du Bureau international du Travail et par lui enregistré. La dénonciation de ce protocole ne prendra effet qu'une année après avoir été enregistrée.

## Article 8

1. Le Directeur général du Bureau international du Travail notifiera à tous les Membres de l'Organisation internationale du Travail l'enregistrement de toutes les ratifications, déclarations ainsi que de tous actes de dénonciation qui lui seront communiqués par les Membres de l'Organisation.

2. Quand les conditions énoncées à l'article 6, paragraphe 2, ci-dessus auront été remplies, le Directeur général appellera l'attention des Membres de l'Organisation sur la date à laquelle le présent protocole entrera en vigueur.

## Article 9

Le Directeur général du Bureau international du Travail communiquera au Secrétaire général des Nations Unies, aux fins d'enregistrement, conformément à l'article 102 de la Charte des Nations Unies, des renseignements complets au sujet de toutes ratifications et de tous actes de dénonciation qu'il aura enregistrés conformément aux articles précédents.

## Article 10

Chaque fois qu'il le jugera nécessaire, le Conseil d'administration du Bureau international du Travail présentera à la Conférence générale un rapport sur l'application du présent protocole et examinera s'il y a lieu d'inscrire à l'ordre du jour de la Conférence la question de sa révision totale ou partielle.

Artikel 11

I fråga om revidering av detta protokoll och åsättande av sista datum för dess ratificering, skall bestämmelserna i artikel 11 i huvudkonventionen tillämpas i tillämpliga delar.

Article 11

Aux fins de la révision du présent protocole et de sa fermeture à ratification, les dispositions de l'article 11 de la convention principale s'appliqueront mutatis mutandis.

Artikel 12

De engelska och franska versionerna av texten till detta protokoll har lika giltighet.

Article 12

Les versions française et anglaise du texte du présent protocole font également foi.

*Tilläggsbilaga*

*Annexe supplémentaire*

Del A

1970 års konvention (nr 133) om besättningens bostäder ombord på fartyg (kompletterade bestämmelser),

1996 års konvention (nr 180) om sjömäns arbetstid och bemanningen på fartyg.

Partie A

Convention (no 133) sur le logement des équipages (dispositions complémentaires), 1970  
et

Convention (no 180) sur la durée du travail des gens de mer et les effectifs des navires, 1996

Del B

1958 års konvention (nr 108) angående nationella identitetshandlingar för sjömän,

1971 års konvention (nr 135) om arbetstagarrepresentanternas skydd inom företaget och åtgärder för att underlätta deras verksamhet,

1987 års konvention (nr 164) om hälso-skydd och sjukvård för sjömän,

1987 års konvention (nr 166) om sjömäns hemresa (reviderad).

Partie B

Convention (no 108) sur les pièces d'identité des gens de mer, 1958

Convention (no 135) concernant les représentants des travailleurs, 1971

Convention (no 164) sur la protection de la santé et les soins médicaux (gens de mer), 1987

Convention (no 166) sur le rapatriement des marins (révisée), 1987